

29 SEP. 1942

646

Mappe	8
Ekspl.	27/9
Arg.	1942
O.V.	
Jfr.	

POSTIKKEN
 27. september 1942.

Ikke sant hadde Norge

med skib og båder,
 alle maskiner
 og alle arbeidere,
 alle parkens saterveier
 og alle skoler
 og engslat
 og luddat
 og hestevogner
 og smaler og annet småt

... og andre bedrifter...
 det er nok klart, som det er god
 og så er det det viktigste å vite at
 ... ikke kan fåt.
 ...
 under fogelgillet omkring gården,
 det sprinker i åsen, det løvner i
 ...
 og elver skæder i bakkevid, ...
 dette Norge, vi forstår det,

at en kan lide livet for det!

(Bjørntjerne Bjørnson)

Rikstinget kom ikke istand.

Den 25. september, toårsdagen for Quislings maktovertagelse, var planlagt som en stor dag for rikstinget. Du skulle Rikstinget tre sammen, denne institusjon som skulle legge hele samfundsmakten i Quislings hånd, gi ham "rett" til å slutte fred med fienden, erklære krig mot vår allierte og kanskje til og med kalle vår ungdom til krigstjeneste mot s egne.

Quislings opprinnelige plan var at Rikstinget skulle trådt sammen allerede den 1. mai, men takket være prestenes og lærernes standhaftige holdning - og de mange andre som fulgte etter i samme spor, måtte han oppgi hele foretagendet. Den neste utvei var da å bygge et Riksting på grunnlag av det norske næringsliv, som gjennom sine organisasjoner skulle tvinges inn i samband under nazistisk ledelse.

Næringslivets menn har imidlertid fulgt den samme linje som prestelærere, læger, tannlæger, dyrlæger, apotekere, ingeniører, arkitekter, forleggere - med samme mot og overbevisning har de tatt kampen opp og nådd at Quislings skamløse Riksting er falt i grus. I stedet for har N. av sine tyske herrer fått lov til å leke et såkalt kulturting, og dette 8. riksmøte blir avholdt på en ennu mere narraktig måte enn de 7 foregående.

Samtidig som aksjonen sattes i gang fra handelens og industriens offentliggjorde Quisling en fullmaktslov av 20/8-42, som tydelig viser hensikten var å gjøre næringsorganisasjonene til et redskap for N.S. politikk.

Medlemmene i Norges Industriforbund, Oslo Handelstadsforening, Norges Grossistforbund fulgt av bankene, forsikringsselskapene, bokhandlerne og en rekke andre bransjeforeninger sa opp sine medlemskap. På samme tid gikk de norske arbeidere til aksjon ved å melde seg ut av La organisasjonen.

Resultatet av aksjonen var at det tyske politi overtok saken fra hjemmenazistene. Etter å ha vært utsatt for alvorlige trusler om unn- tagelsestilstand, dødstraff for tillitsmenn og repr. for forbundene, b- tilhake, ...

blev utmeldelsene trukket tilbake, idet man øns. at hensikten allerede v
åpen da: RIKSTINGET KOM IKKE I STAND.

v

KRIGSOVERSIKT.

Østfronten. Slaget om Stalingrad, som nu har vart i 58 dager
overskygger alle andre begivenheter på Østfronten. Fra dag til dag har
med stigende spenning og beundring fulgt forsvarernes tapre kamp. Tyske
ne hadde ventet at Stalingrad skulle falt for to måneder siden. Men Sta-
lingrad har holdt og den siste melding idag 26/9 sier at russerne har vunn
nytt terreng n.v. for byen og at sentlige tyske angrep er slått tilbake.
Forsvaret av Stalingrad er idag sterkere enn for en uke siden, heter det
det russiske kommunique, idet Timosjenkos armeer er kommet til ansetning
i Kaukasus har tyskerne ikke hatt noen ny fremgang den siste uken. Ved
Kozdok forsøker tyskerne å trenge fram til elveløstene i Grezny, men alle
angrep er vist tilbake. Sydøst for Novoroesijsk blir tyskerne også holdt
overalt. Allers på Østfronten har russerne tatt initiativet. Ved Veronesj har
nylig gjenerobret et par beboede strøk. På midtfronten førte avrustning
aksjonen ved Rzhev til at tyskerne ble tvunget til å holde tilbake i dette av-
snitt. Syd for Leningrad har tyskerne sin fulle oppmerksomhet på å holde sine s-
linger. Overalt fører russiske partisaner og er på fellestjermtrooper en
uopphørlig guerilla, hvis betydning ligger i besetningsringene av de tysk
tilførselslinjer og det psykologiske usikrighetsmoment som gjør sig gjeld-
ende hos de tyske soldater. - Vestfronten. Nettene blir stadig
så lenge, slik at de allierte kan bombe stadig gjerne med i Tyskland.
10/9 blev München, som ligger 800 km. fra den eng. kyst, angrepet. 21
ang blev også nylig angrepet, ellers har britiske fly utført bombetokt
mot mål i Saar og mot tysk skipsfart i kanalen og langs den hollandske
flere ubåter er senket av britiske bombefly i Diskyabusten. Ved flyang-
et mot Oslo under Quislings riksmets. er også Gestapos hovedkvarter bli-
truffet, gikk ett britisk bombefly t. t. 20 min. tre vendte alle tilbake
Konvoislaget i nordlige farvann var en stor triumf for de allierte. De
voldsomme tyske angrep fra fly og ubåter kom strøtpartene av konvoien
i havn. Det er den største konvoi som noensinne er kom til Tussland.
I alt blev det lossat fri smateriell til 9 divisjoner. På tilbakeveien
den britiske destroyer SOALLI senket og et par mindre krigsskip gikk t.
Tyskerne tente 10 fly og 2 ubåter. Dessuten blev en del fly og 2 ubåte
skadet. Betydningen av at konvoien kom fram lar sig ikke undervurdere.
I Nordatlanten er ingen fornyring inntrått. Allierte fly bomber
uten opphør aksens baser og forsyningslinjer. 22/9 gjorde britiske land-
stridskrefter et dristig tokt mot Bengazi 800 km. bak italiens linjer.
I det meldes at britiske ubåter har senket 5 fjerntlige forsyningskip, me-
2 anteroplig blev senket og 3 skadet i Middelhavet. Et i India er
P. Ny Guinea, hvor japanerne forsøker å trenge fram til den viktige byen
Port Moresby, er de fjendtlige angrep blitt slått tilbake i Owen Stanley
fjellene. På Salomonøyene holder amerikanske sine stillinger. Alliert
fly er i ustanselig virksomhet med å bombe japanernes baser og transport-
linser. Kineserne har hatt en 11 fremgang i det sydøstlige Kina. - I Amerika
bomberskipet LEXINGTON blitt sjøsett et år for tiden, 15 mnd. etterat ka-
en blev strukket. I september anl. et produsert 3 skip om dagen i U.S.
En strategisk viktig ny havn ved Alaska er nylig blitt åpnet. Stor-
britannias top av slagskip, hangarskip, kryssere og destroyere er blitt
erstattet ved nybygningene, oplyste amerikanske minister Alexander forleden.
3-majorer i det norske flyvpen er blitt tilført det norske krigsskorset
fremre og bedrifter ved Dieppe.

Universitetet og nazist-studentene.

Departementet hadde krevet optatt utenfor de vedtatte konkurranseregler 16 studenter ved det medisinske fakultet og to farmasøitstuderende ved det matematiske-naturvidenskapelige fakultet.

Da saken angikk universitetet som helhet, blev den av de angjeldende fakulteter sendt til underretning til alle fakulteter. Prorektor Hoel forlangte å være tilstede i de fakultetsmøter hvor saken blev behandlet. I alle fakultetene angav han en erklæring hvorav det klart fremgikk at de dreiet sig om et prinsippsspørsmål av avgjørende betydning for universitetets og de øvrige høiskolers virksomhet. Det var besluttet at N.S.-studentene skulde optas fordi det nye styre trengte at det blev utdannet lojale funksjonærer. Hvis universitetet ikke bøiet sig i dette spørsmål vilde det bli stengt.

Fakultetene nedsatte komiteer med det oppdrag å komme med innstilling til fakultetsuttalelse. Torsdag den 10. september trådte komiteene fra alle fakultetene i forbindelse med hverandre og blev enige om å foreslå for sine fakulteter å vedta følgende uttalelse:

Fakultetet har oversendt sak angående ekstraordinær optagelse av studerende og skal i den anledning uttale:

Denne sak kan ikke behandles isolert. En må se den i sammenheng med departementets andre inngrep overfor universitetet; særlig et det er tatt ikke-faglige hensyn ved ansettelse og avskjedigelse av universitetslærere. Saken må også sees i sammenheng med lignende inngrep ved landets øvrige høiskoler, for arbeidet ved universitetet og høiskolene er et organisk hele, hvor de enkelte ledd er gjensidig avhengig av hverandre.

Spørsmålet om rekrutteringen av studerende og av akademiske lærere er for alle høiskoler et prinsippsspørsmål av vital betydning.

Universitetet må i dette spørsmål - nå som tidligere - la sig lede av det hensyn til saklighet som er selve grunnlaget for dets virksomhet.

Universitetet har ansvar for at den vitenskapelige standard opprettholdes i forekningen og den akademiske undervisning i vårt land. Skal den line

følges at utenforliggende hensyn - politisk instilling eller andre forhold - settes foran de faglige kvalifikasjoner, må det føre til forsni

gens forfall og nedbrytning den standard som vår høiskoleutdanning hittil har hatt.

Universitetets lærere ønsker å fortsette sitt arbeid på faglig grunnlag - i lojalt forhold til okkupasjonsmakten efter Haag-konvensjonens regler, men universitetet kan ikke uten å svikte sin ide tankever

for at evner og kunnskaper settes i annen rekke, når det gjelder optagelse av studerende. Fakultetet må derfor inntrengende henstille til Dep

artementet å frafalle krevet om optagelse av studenter, som særlig tvunget inn for

andre, bedre kvalifiserte, skal gis adgang til kursarbeid begrenset delt

gerentall og prøves til eksamen, et krav som for universitetet er uantagelig.

Oslo, den 11 september 1942.

Knut Liestøl

Harald Schjelderup

Eiliv Skard

Anders Bugge

Sverre Steen.

Fredag formiddag, 11/9 var et par av dekanene innkalt til Cuisling som brukte drastiske trusler. Hvis universitetet ikke bøiet sig vilde universitetet og høiskolene bli lukket. Studentene skulde sendes tvangsarbeid. Profesorene skulde fængles.

Samme formiddag ventok det historisk.-filol. Fakultet mot en stemme (Schnitler) komiteens innstilling. De andre fakulteter holdt møter egen efter og ventok utt. I løsen, det teologiske fakultet enstemmig, det juridiske mot en stemme (Aall), det matematiske-naturvitenskapelige mot en stemme (Hoel), det medisinske mot en stemme (Kjeldsønsen).

~~De 16 studenter som departementet vil se opptatt ved det medisinske fakultet blir ikke ansett som opptatt ved fakultetet. Det blir bare 21 studenter som er opptatt på regulær vis. Kjøkkenset for disse 21 studenter imidlertid utsettes til neste høst. Universitetet vil søke å gjennomføre en ordning med større auditorier for forelesninger i fysiologi og anatomi, hvorved adgang til å høre forelesninger i disse fag kan åpnes for flere. Departementet opptatte 1 eller 2 farmasøytiske studerende vil ikke ha adgang til å til farmasøytstudiet høre de øvelser og kursert, vil ellers ha adgang til å høre alle forelesningene. (med alle studenter.) Senere har den farmasøytiske skolen, for hvis saken er aktuell, søkt å bli helt tilbake.~~

v

En meget interessant artikkel i "Das Reich" for 13/9 sriver Reichsminister dr. Goebbels om nødvendigheten av å bruke improvisasjonskunst i det tyske forsvar og tydeligvis om den viktigste nødvendigheten. Dr. Goebbels laart ut at den viktigste nødvendigheten i krigs-organiseringen ikke lenger kan være å gjøre et godt inntrykk i det fjerde krigsår. Han peker på hvordan soldatene ved fronten hver eneste dag må lære seg improvisasjon og som et lysende eksempel på improvisasjonskunst viser han til Warszawa, Warszawa som i 1939 s. n. ble tatt til å erobre, men som ved egen hjelp ble tatt tilbake. "Der gjordes nok en planlagt angrep på Warszawa, og det ville være å ønske at de tyske soldatene hadde vært til hjelp, uten at de ville ha gjort det, det ville ha vært lett. Det var en av de viktigste krigs-organiseringene." "Det er nå viktig å være klar i Tyskland til å gjøre det mulig på sitt eget initiativ å innføre et statspotetproduksjonsprogram. Med hensyn til potetforsyning må riktignok det være lett nok for folk å vente på hjelpeoverførsel, men myndighetene må kunne bestille ennå flere poteter på jernbanestasjonene." Folk må selv gjøre for transportmuligheter og for å få potetene lesset fra jernbanen - over den personell eller materielle jernbanen strekker til. "Hvis befolkningen i Köln eller Düsseldorf" s'river han videre, "skulle forventet å bli rammet av en brannbombe felt ned på tåget, så vil de pasasene i de fleste tilfeller ha brent ned over hodene på seg. Klartign er det brannvernets oppgave å slukke brannen, men publikum kan bare under nødsomme omstendigheter på egne egne hjelp."

IMPROVISASJON - ikke organisasjon - er det slageret for den tyske krigsvinter i Tyskland. Det må i sannhet opplysningsarbeid for den tyske sivilbefolkning å høre fra propagandaministerens egen munn et hvis de ikke hjelper seg selv til vinteren, så kan hverken Hitler, Goebbels eller staten forøvrig hjelpe dem.

v

VI MINNER OM at Nationaltheatret fremdeles er under boikott. Gode venner, se ikke på tysk eller norsk film, helst ikke på kino i det hele tatt. Idet hele innta tenger til NS.

SPOR ALDRI HVIL AVISEN KOMMER FRA, GI DEN ALLTID VIDERE :